

Pénzügyminisztérium

Besések Botond úr adószabályozásért és számvitelért felelős helyettes államtitkár részére

Budapest

József nádor tér 2-4.

1051

Igazságügyi Minisztérium

Dr. Pátkai Nándor úr koordinációért és közjogi jogalkotásért felelős helyettes államtitkár

Budapest

Nádor u. 22.

1051

Tárgy: Javaslat a vagyongazdálkodó alapítványokat hátrányosan érintő adózási – és illetékszabályok módosítására

Tisztelt Államtitkár Urak!

Mint a **STEP Hungary – Magyarországi Bizalmi Vagyonkezelők Egyesületének (STEP Hungary)** képviselői az alábbi, a vagyongazdálkodó alapítványokat érintő jogi és adózási problémákkal, illetve a megoldásukra tett javaslatokkal kapcsolatban fordulunk a tisztelt Államtitkár Urakhoz.

Kérjük engedjék meg, hogy röviden előadjuk az általunk észlelt jogalkotási inkonzisztenciát.

A vagyongazdálkodó alapítványokról szóló 2019. évi XIII. törvény („VKA”) 2. § (1) bekezdése elvi élel rögzíti a vagyongazdálkodó alapítvány, mint jogintézmény célját: „Vagyonkezelő alapítvány az alapító által rendelt vagyon kezelésére és az ebből származó jövedelemnek az alapító okiratban megjelölt feladatok megvalósítása, valamint a kedvezményezettként megjelölt személy, illetve személyek javára történő vagyoni juttatás céljából alapítható”. A VKA miniszteri indokolása ezt az elvi célt árnyalja, amikor rögzíti, hogy: „Felmerült [...] az igény arra vonatkozóan, hogy akár természetes személyek, akár jogi személyek olyan alapítványt hozhassanak létre, amely **professzionális vagyongazdálkodást is végezhet**”, illetve „[...] a törvény egy olyan speciális alapítványi forma létesítését teszi lehetővé, amely **főtevékenységként vagyongazdálkodást folytathat**”. VKA 2. § (2) bekezdése alapján a vagyongazdálkodó alapítvány bizalmi vagyongazdálkodási tevékenységet is végezhet: „A vagyongazdálkodó alapítvány gazdasági tevékenységként a javára rendelt, illetve általa az (1) bekezdés szerinti célból **bizalmi vagyongazdálkodásba vett vagyon kezelését végezheti**.” A jogalkotó explicit célja tehát a vagyongazdálkodó alapítvány magyarországi meghonosításával az volt, hogy az professzionális vagyongazdálkodási, bizalmi vagyongazdálkodási tevékenysége körében *az egyéb vagyongazdálkodási struktúrákkal egyenlő elbírálás és szabályozás szerint* működhessen, hiszen – mondja ki helyesen a VKA miniszteri indokolása – „külföldi szabályozási minták ugyanis azt mutatják, hogy az **alapítvány jogi személyként hosszabb távra, akár generációkat átívelően is alkalmassá tehető a magánvagyonok kezelésére**”.

A generációkon átívelő – adott esetben bizalmi – vagyongazdálkodás azonban a vagyongazdálkodó alapítványok működése során, a jelenleg hatályos adó- és illetékszabályok miatt, sajnos nem tud mindenben megvalósulni.

I. ADÓZÁSI ASPEKTUSOK

Az elszenvedett indokolatlan hátrányok egyike a személyi jövedelemadóhoz kapcsolódóan megköthető **tartós befektetési szerződések** körében éri a vagyongazdálkodó alapítványi konstrukcióban érintett kedvezményezetteket abban az esetben, ha az alapító kezelt vagyont hoz létre és azt a vagyongazdálkodó alapítvány bizalmi vagyongazdálkodási tevékenység során kezeli.

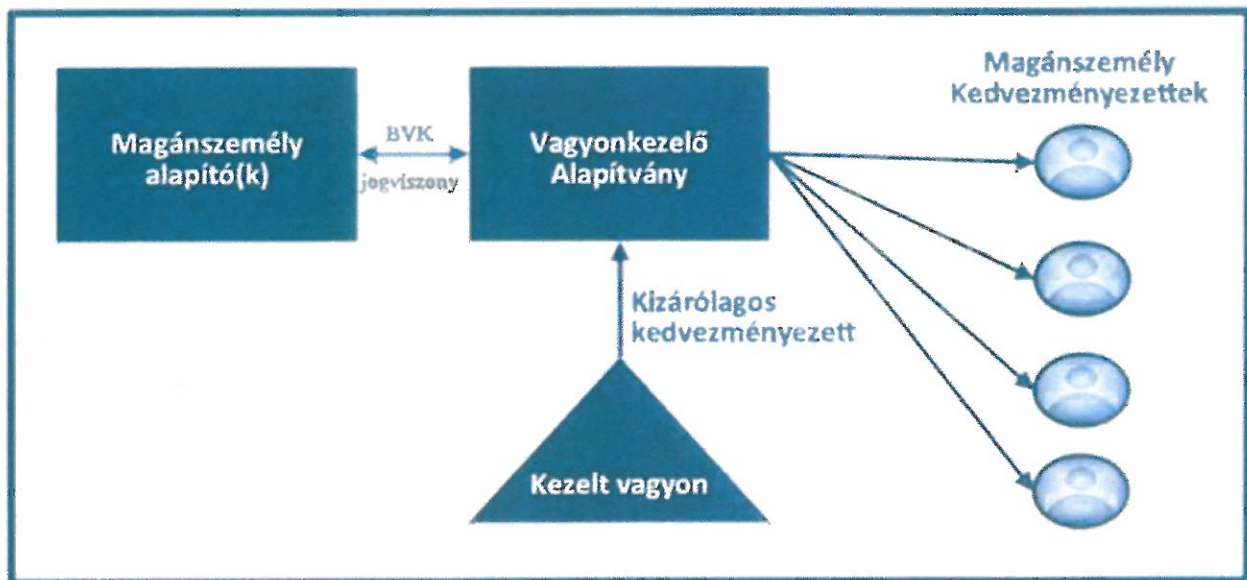
A VKA 2. § (3) a) pontja alapján ugyanis „a vagyonkezelő alapítvány által bizalmi vagyonkezelésbe vett vagyon tekintetében létrejött bizalmi vagyonkezelési jogviszony esetében a **vagyonkezelő alapítványt a kezelt vagyon kizárólagos kedvezményezettjének kell tekinteni** azzal, hogy kedvezményezettként a vagyon is az (1) bekezdés szerinti célok megvalósítása érdekében köteles kezelni”.

A VKA fent hivatkozott rendelkezése miatt a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény („SZJA tv.”) tartós befektetési szerződésről szóló 67/B. § (14) szakasza szerint kezelt vagyon részére nem lehet tartós befektetési szerződést kötni:

„Tartós befektetési szerződést köthet az 67/B. § (1) bekezdésben említett magánszemélyen túlmenően:

- a) a magánalapítvány **magánszemély, mint kedvezményezett** javára történő vagyoni juttatás céljából;
- b) a bizalmi vagyonkezelő - a magánszeméllyel mint vagyonrendelővel, **magánszemély mint kedvezményezett javára** megkötött - bizalmi vagyonkezelési szerződés teljesítése céljából [...]

Az SZJA tv. fenti hatályos szabályai nincsenek tekintettel arra az esetre, amikor *magánszemély alapító magánszemély kedvezményezettek érdekében alapít vagyonkezelő alapítványt és egyúttal a kezelt vagyont a vagyonkezelő alapítvány bizalmi vagyonkezelésébe adja*. Ennek a jogi struktúrának az érthetőségét segíti az alábbi ábra:

Mivel sem a vagyonkezelő alapítvány, sem pedig a kezelt vagyon nem minősülnek magánszemélynek, ezért **a kezelt vagyon részére tartós befektetési szerződést kötni a hatályos SZJA tv. szerint nincs lehetőség a fenti konstrukcióban**. Mindez azért aggályos, mert materiális értelemben a fent felvázolt konstrukció minden tekintetben megfelel a jogalkotó vagyonkezelési tevékenység körében megköthető tartós befektetési szerződésre vonatkozó előírásainak, ugyanis (i) az alapító magánszemély, (ii) a vagyonkezelő alapítvány magánalapítványnak minősül, (iii) a kedvezményezettek pedig magánszemélyek. Jóllehet a kezelt vagyon olyan önálló számviteli entitás és Tao-alany, amelynek könyvvizsgálói és beszámolási kötelezettsége is van, **ennek ellenére a kezelt vagyon nem jogi személy, léte „csupán” a vagyonkezelő alapítvány magánszemély kedvezményezettjeinek érdekét szolgálja a fenti konstrukcióban is**. Ezért javaslatunk szerint indokolt és helyes az, ha a fenti bizalmi vagyonkezelési konstrukció is ugyanolyan elbírálásban részesül az SZJA tv. alapján tartós befektetési szerződésre vonatkozó szabályaiban, mint a többi az SZJA tv. 67/B. § (14) bekezdésében felsorolt vagyonkezelési struktúra. Ehhez az adójogban egyébiránt bevett úgynevezett *transzparens szemlélet* alkalmazását javasoljuk, tehát a jogalkotó *nézzen át* a kezelt vagyonon és tegye

lehetővé azt, hogy részére tartós befektetési szerződést köthessen a vagyongazdálkodó alapítvány, hiszen egyrészt a kezelt vagyonnak nincsen önálló jogalanyisége, másrészt pedig a tartós befektetési szerződést – materiális célját tekintve – kizárólag a kedvezményezettek érdekében köti meg a vagyongazdálkodó alapítvány. Hangsúlyozzuk, hogy a vagyongazdálkodó alapítvány csak a VKA kötelező, már hivatkozott 2. § (3) a) pontja miatt nem tud megfelelni az SZJA tv. vonatkozó előírásainak, holott *polgári jogi értelemben a vagyongazdálkodó alapítvány a kezelt vagyon tulajdonosa*, továbbá a VKA arról is rendelkezik, hogy a kezelt vagyonból történő vagyoni átadások pusztán átfolyanak a kizárólagos kedvezményezett vagyongazdálkodó alapítványon, a tényleges kedvezményezettek minden esetben a vagyongazdálkodó alapítvány adott esetben magánszemély kedvezményezettjei. Értelemszerűen csak akkor látjuk indokoltnak a tartós befektetési szerződés megkötésének lehetőségét, ha a vagyongazdálkodó alapítvány kedvezményezettjei kizárólag magánszemélyek.

Mindezek alapján a STEP Hungary az SZJA tv. 67/B. § (14) bekezdésének alábbi **szövegszerű módosítási javaslatát** terjeszti a t. Államtitkár Urak elé:

Tartós befektetési szerződést köthet az 67/B. § (1) bekezdésben említett magánszemélyen túlmenően:

- a) a magánalapítvány magánszemély, mint kedvezményezett javára történő vagyoni juttatás céljából;
- b) a bizalmi vagyongazdálkodó - a magánszeméllyel, mint vagyongazdálkodóval, magánszemély, mint kedvezményezett javára megkötött - bizalmi vagyongazdálkodási szerződés teljesítése céljából;
- c) magánalapítvány által végzett bizalmi vagyongazdálkodás esetén magánalapítvány által kezelt vagyon részére, amennyiben a magánalapítvány kedvezményezettje magánszemély;**

II. ILLETÉKFIZETÉSI ASPEKTUSOK

A fenti adózási problémához nagyon hasonló merül fel a hatályos illetékszabályok körében. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény („Itv.”) 17/D. § (1) bekezdése szerint ugyanis:

„Nem tárgya az ajándékozási illetéknek az állami adóhatósághoz bizalmi vagyongazdálkodóként bejelentett személynek, szervezetnek (a továbbiakban: **bizalmi vagyongazdálkodó), továbbá a **vagyongazdálkodó alapítványnak** (a továbbiakban együtt: vagyongazdálkodó) a Polgári Törvénykönyv szerinti **bizalmi vagyongazdálkodási szerződés** (a továbbiakban ezen alcím alkalmazásában: szerződés), továbbá a vagyongazdálkodó alapítványokról szóló törvényben meghatározott **alapítói vagyongazdálkodás** (a továbbiakban: alapítói vagyongazdálkodás) **keretében történő vagyonszerzése** - ideértve a vagyongazdálkodói tisztségben való jogutódlás formájában megvalósuló vagyonszerzést is -, kivéve a bizalmi vagyongazdálkodó kedvezményezettként történő vagyonszerzését.”**

A jogalkotó fenti, ajándékozási illetékekkel kapcsolatos rendelkezésében – a VKA fentebb már hivatkozott 2. § (2) bekezdése ellenére – szintén nem tér ki a vagyongazdálkodó alapítvány által végzett bizalmi vagyongazdálkodás körében történő vagyonszerzésére, mely a jogalkotó szándékát tekintve szintén nem lehetne tárgya az ajándékozási illetéknek. A jogalkotói szándék ugyanis egyértelműen rekonstruálható az Itv. 17/D. § szakaszához fűzött miniszteri indokolásból: A vagyongazdálkodó alapítvány alapvető jellemvonása, hogy a részére vagyongazdálkodás (illetve bizalmi vagyongazdálkodás) adott vagyontárgyak vagyongazdálkodását végzi, hiszen az alapító által rendelt vagyongazdálkodás és az ebből származó jövedelemnek az alapító okiratban megjelölt célok és feladatok megvalósítására alapítható. A vagyongazdálkodó alapítvány funkciója tehát, hogy az alapító okiratban megjelölt kedvezményezett(ek) számára vagyoni juttatást teljesítsen. **Mindebből következően megállapítható, hogy a vagyongazdálkodó alapítvány mind struktúráját, mind működését tekintve rendkívüli hasonlóságokat mutat a bizalmi vagyongazdálkodással, ezért indokolt, hogy illetékjogi megítélésük is azonos legyen.”** Az egyértelműség érdekében a jelen II. pont alatt is megemlítjük, a vagyongazdálkodó alapítvány csak a VKA kötelező, már hivatkozott 2. § (3) a) pontja miatt nem tud megfelelni az SZJA tv. vonatkozó előírásainak, holott *polgári jogi értelemben a vagyongazdálkodó alapítvány a kezelt vagyon tulajdonosa*, továbbá a VKA arról is rendelkezik, hogy a kezelt vagyonból történő vagyoni átadások pusztán átfolyanak a kizárólagos kedvezményezett vagyongazdálkodó alapítványon, a tényleges

kedvezményezettnek minden esetben a vagyongazdálkodó alapítvány adott esetben magánszemély kedvezményezettjei.

Az itt hivatkozott *azonos illetékjogi megítélés* miatt javaslatot teszünk az Itv. 17/D. § (1) bekezdésének alábbi szövegszerű módosítására:

„Nem tárgya az ajándékozási illetéknek az állami adóhatósághoz bizalmi vagyongazdálkodóként bejelentett személynek, szervezetnek (a továbbiakban: bizalmi vagyongazdálkodó), továbbá a vagyongazdálkodó alapítványnak (a továbbiakban együtt: vagyongazdálkodó) a Polgári Törvénykönyv szerinti bizalmi vagyongazdálkodási szerződés (a továbbiakban ezen alcím alkalmazásában: szerződés), továbbá a vagyongazdálkodó alapítványokról szóló törvényben meghatározott alapítói vagyongazdálkodás keretében (a továbbiakban: alapítói vagyongazdálkodás), illetve a vagyongazdálkodó alapítvány bizalmi vagyongazdálkodása körében a vagyongazdálkodó alapítvány, mint a kezelt vagyon kizárólagos kedvezményezettjére háramló vagyon megszerzése - ideértve a vagyongazdálkodói tisztségben való jogutódlás formájában megvalósuló vagyonszerzést is -, kivéve a bizalmi vagyongazdálkodó kedvezményezettként történő vagyonszerzését.”

Meglátásunk szerint a fenti szövegszerű módosítási javaslatok kodifikációját követően ténylegesen megvalósul a vagyongazdálkodási tevékenységek azonos jogi megítélése az adózási és illetékszabályok területén is.

A fentiekre figyelemmel kérjük a tisztelt Államtitkár Urakat, hogy az SZJA tv. és az Itv. soron következő módosításai során a STEP Hungary javaslatait fontolják meg és vegyék figyelembe. Amennyiben a STEP Hungary által a jelen levélünkben felvetett kérdésekkel kapcsolatban további egyeztetéseket látnak szükségesnek, természetesen állunk rendelkezésükre.

Budapest, 2022. október 5.

Köszönettel és tisztelettel,

STEP Hungary Egyesület

1036 Budapest, Bécsi út 62.

Adószám: 18519826-2-41

STEP Hungary

Magyarországi Bizalmi Vagyongazdálkodók

és Örökléssel Foglalkozó Szakemberek Egyesülete

képviselésében

Dr. Sándor István elnök és Dr. B. Szabó Gábor alelnök